

AJOS

Áru kereskedése

háza alatt.

Eljes választékban található
aranyok és Plüchök: finom
dolgokban és különböző árban
Beige dírat ruhakelmék, hoz-
zás neműekkel.

Kaphatók: gyász ruha szövés-
tűchemire stb. továbbá csip-
amint csipkéből készült sok
lódí franczia derékfűzők.
Dusabb választékban található

öltöket,

ston és más gyapjukelméből,

NDÁKAT

i kabátokat

b árakig.

(291.)

T E J,

ék tüstént oly gyöngéd, fe-
szer adni nem képes eltávo-
et, májfoltokat, szeplőket, pat-
denik testrészhöz alkalmaz-

e n e.

hajfestő szer
hajra.

egyetlen egyszeri használat
azon hibátlan fényes szőke,
nik, melylyel a megőszülés
sem gőzfürdő használata
fit 50 kr.

vannak megpróbálva, tör-
ágáért kezességet nyújt ké-

J. Czerny)

3.

nek V. Emil gyógyszerár-
ly-utca 12. Miskóiczon Dr.
Ignác gyógy; Kassán:
ás jónévű gyógytárban. —
a Russ gyártmányai kére-
ok is hozatnak forgalomba,
asok ezen különlegességek

endő, mivel az ritkán kö-

(kül) felvétetik Simon E.
vegyes kereskedésében P.-
n.

áz eladás.

rabos-utcai 993. sorszámú
li és új osztású földjével
lvező feltételek mellett el-

tételek iránt értekezni le-
ban (Kismester-utca 1384.)

Szabó Antal,
ügyvéd.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Negyed évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 5 „ Egyes szám — „ 5 „
Előfizetési pénz s minden közlemény:
tőpiacz, VECSEY-ház, földszint a szer-
kesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:
TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY
KAROLY könyvkereskedésében és a
szerkesztőségben. Egyébütt a postahiva-
talok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Négy basábos petitorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, alkut szerint a
legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beiktatásért külön
30 kr.

„Nyilt-tér”-en megjelenő közlemény
minden petit sora 15 kr.

N é v. vagy bérmentlenül beküldött
késiratok nem vétetnek tekintetbe. —
Ugyazintán k é s i r a t o k n e m a d a t n a k
v i s z a z a .

Reformáció.

* Pozsony városából gonosz
ujságok érkeznek a hir szárnyain.
A mit elkövetnek ma Pozsonyban,
az nem váratlan, nem véletlen dolog.
Nem olyan, aminek előzménye ne
volna, nem is olyan, mint a kigyult
meteor, mely hirtelen rémes lobba-
nással sikámlik át az ég sötét bolto-
zatán, hogy aztán nyom nélkül el-
enyészessen. . . Régen előkészítettik
ez esemény, régen vettették meg an-
nak alapja, s bár a szuronyok cse-
det eszközök Pozsony utcáin,
soká fog elmúlni annak nyoma, soká
mulik el a keltett izgatottság, sőt
nem fog az elmúlni mindaddig, tör-
jön bár hideg bajonét, befuróvda az
élő huson át az emberi test csont-
váza közzé s oltson bár a sivitó go-
lyó ember életet, mindaddig, míg
maga az ok meg nem szüntettetik.

Honnan származik a pozsonyi
zajos tüntetés? Azok, kik az igazsá-
got megakarják csinálni, mert azt hi-
szik, hogy az vak, Istóczyt, Onodit,
Simonyit emlegetik a baj kuforrása-
ként, azt mondják, hogy az ő vad-
érzelmek gyűlöletük keltette fel a
szenvedélyeket, melyek ismeretlenek
voltak a magyar ember előtt. A lát-
szat mellettük beszél. Istóczy, Onodi
és elv barátaik valóban távolabbról
rajongóknak látszanak, kiket egy
külföldről jövő eszme áramlat hódí-
tott meg, s behunyt szemmel életre
halálra hűséget fogadtak egy ábránd
képnek. Am ha tudjuk, hogy min-
deniknek tevékenységét nem a leve-
gőben szálló eszmék, nem a szoba-
mélyén fehér lapra rajzolt fekete be-
tűk olvasása indította meg, hanem az
életben látott, és tapasztalt ingerlő
és vérlázító valóságok, ha tudjuk
azt, hogy Istóczyt egy árverelési rab-
lási jelenet, Onodit egy rettenetes

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Danton és Marat.

(DUMAS SÁNDOR „Ingenué”
című történelmi regényéből.)

MÁSODIK RÉSZ.

VIII. 29.

Mi volt Marat az 1788-ik esztendőben.

Ez az, mit ön magának mond, mi-
dön réám néz és hozzá teszi még ön, ho-
gyan? ezen hátra hajló, benyomott hom-
lokban megmaradhat é kényelmesen a gon-
dot? hogyan, ezen beteges körös testből
keletkezhetik-e ama részarányos kiözlés,
mely az ábrándos almodozást a nők szívé-
ben kifejleszti, ezen állati delezesség, mely
nekiek a vágyat testükbe adja? hogy kép-
viselhetné ezen szerencsétlen alakatlan test,
mit a legmagasabb lény az egész nagyba
elhelyezett, hogy azt feldiszipte, megme-
legítse, megélénkítse? hogyan képviselhetné
ő, ha csak száz millió részecskében is a
természeti szerelmet, vagy az erkölcsi sze-
relmet?

— Vallja meg ön, hogy ezt mondotta
ön magának, vagy hogy ha nem oly hatá-
rozottan fejezte volt is ki magát, az ön
óriás ösztönei, az ön óriás öntudata, azon
összehasonlításához hajítják önt és hogy az
ön nevetési izmai, (risori-i) felizgatják, ha

horderejű cselekmény tette antisze-
mitává, úgy nem fogjuk működésü-
ket azon a szemüvegen szemlélni,
melyen az ábrándozókat szórakozás-
ból vizsgáljuk, hanem az úgy fon-
tosságához méltó komolysággal te-
kintünk arra, mert csakis így jöhe-
tünk tisztába az ügygel.

Istóczyinak működése bármenny-
nyire áltassuk magunkat ma a
nép nagy tömegénél viszhangra ta-
lál, helyeseltetik, mert ugyanazon
dolog, melyek Istóczyt antiszemitává
tette, lépten nyomon ismételtetik iz-
raelita valláson levő emberek által
nap világon szemmel láthatólag és
fertelmes cizimussal a nép előtt.

Azonban a mint Istóczy nem
szervez zsidó verő ligát, úgy a ma-
gyar ember sem képes arra, egyá-
tában a magyar ember nem alkalm-
as titkos szövetkezésekre, alatto-
mosan előkészített lázongásra.

A magyar ember oroszlan a
harcban oroszlanokkal szemben, de
nem képes kigyó módra lappangva
csuszni s aztán egyszerre kitörni,
hogy megrémült ellenét a védelem-
től megfosztva fojtsa meg.

Azért tiltakozunk ama híreszte-
lésekkel szemben, melyeknek értel-
mében a tüntetésben magyarok is
részt vettek volna, vagy hogy azt
azok intézték

De a mikor a legnagyobb visz-
szatészésűnek adunk kifejezést az
ily féle híreszteléseknek s egyálta-
lán a tényleg német munkások által
elkövetett rakoncziatlanságokkal szem-
ben is nem hallgathatjuk el aggo-
dalmainkat a jövőre nézve. Ma még
az emberiség söpredéke tesz kísérle-
teket, jó formán csak a zavargások
alatt kínálkozó alkalmat keresve a
rablásra, de holnap már terjedhet

önnek azt mondom, hogy én valóban, vol-
tam szerelmes.

„De kedvesem, válaszolá Danton —
elkábultva ezen stürten egymásután követ-
kezett indokok s okoskodások hullámai,
apályai és dagályai által:

„Ne nevéssen ön, nem érdemi az
azt, én jobban az ön nézete mellett va-
gyok, mint ön maga. Nekem úgy tetszik,
hogy önnek arcképemet minden hiúság
nélkül épen most rajzoltam le.

„Oh! nagyon kevés a bizelgés!

„Nem! hasonló az; Az én tükröm
nem nagy; de mégis elegendő arra, hogy
arczomat ismétlje és ezen arcz, jól tudom
egyike nem a szerelemért szüllemlett te-
remtése? „De mondani fogja ön nekem,
minthogy ön reakcióban van, „hogy ha az
ember esunya, még sincs ok arra, hogy
ne szeressen: a szív mindig szép! és ezer
más aphorismák, melyek az ostoba főkét
kielégítene; de mi nem vagyunk a mel-
lett, és én részemről tovább megyek, mint
ön; azt fogom önnek mondani: hogy an-
nak van joga szerelmet csepegtetni, ki,
mint szép, erős, egészséges és értelmes jött
a világra; a valódi szenvedély, a termé-
kenyítő szenvedély az, a melynek szük-
sége van a természetre; rosszul tenyészik
egy rezsut testben. „En mondom azt és
nekem jogom volt szerelmesnek lenni.

Ekkor meghajtá magát Danton Ma-
rat előtt, minden gunyt mellőzván; mintha

tovább a zavargás és az esetben ki-
számíthatatlanok a következmények.

E körülmények között csak egy
mód látszik sikerre vezetőnek, mert
hiába őrzi a törvény egy egész had-
serege a zsidókat, hiába büntetik
meg a kihágókat, az csak támadásra,
ez pedig bosszura ingerel. Egy mód
látszik mondjuk kielégítő sikerre ve-
zőtőnek, az, ha magából a zsidóság
kebeléből indul ki egy reformáló
áramlat.

Ami a pozsonyi esetnek végte-
len fontosságot ad, az azon körül-
mény, hogy a magyar elem és pol-
gárság, a higgadt, csendes véru pol-
gárság helyeslő közönnnyel szem-
lélte a sajnálatra méltó dolgokat.
Nagy sulyt fektetünk erre, és szük-
séges, hogy a hazafias és becsületes
zsidóság is különös figyelemre mélt-
tatta eme körülményt. Ez mutatja,
hogy a régi és simolni sehogysem
akará zsidóság ellen mily széles kör-
ben van elterjedve a gyűlölet.

Mi régen várjuk, hogy valahára
támadni fog maguk közül a zsidók
közül egy párt, mely a vakon mű-
ködő izgatottságnak irányt és utat
szab az által, hogy kiküszöbölje ma-
ga köréből azokat, kik bűneik, vagy
rossz erkölceik, vagy végre fanatiz-
musok miatt megbélyegzik, gyűlöltté
teszik a zsidót, mint fajt. Hiába vá-
runk, a zsidóság sötétben járva ma
is, bünt, vétet, fanatizmust mint egy
ember vállat magára, mihelyst zsidó
követi azt el, bármennyire hibátlan
is a vádakkal szemben a zsidóság
egyrésze.

Itt az ideje, hogy az ige testté
legyen, hogy valahára kivetkőzzék
a zsidóság piszkos kaffánjából, s mint
keletnek többi népe lovag módra
daliáson lépjen a művelt világ elé.
Nem csak a jó izlés, nem csak az

jobban akarná őt látni: mintha gondosab-
ban szeretné őt szemlélni; néhány percig
a képen tanulmányozta őt hallgatagon, mint
azt a figyelmetessé tett vagy lett és értel-
mes emberek tenni szoktak.

„Igen kutassa ön” — mondá Marat
szomorúan s kutassa ki ön e csontvázat,
melyet oly jól láthat itt, — keressen ön
az izmok és idegek összehasonlítása alatt,
a csontok elhajlása alatt az eredeti
alakzatot, keresse ön a Batrachier
— a varasbéka megkisebbedett formája
alatt — kiigazitom magamat — mert ön
elég szép ember hogy a görögöt ne értse,
— keresse fel ön a belvederi Apollót, mi-
lyen minden boncz tudós a huszadik nem-
zedékben egy kevés türelemmel ruganyos-
ságot tud abból vonni. Megtalálja ön?
Nem, ugye? Tehát, önnek nincs igaza,
kedvesem: Apolló benne volt abba, azon-
ban nem sokáig, de még is csak meg volt
benne Marat bágyadt türeszeme; élénk és
tisztá szem volt sírva, friss szempilláikkal;
a piszkos haj közé nyomott homlok, költő-
i édelgésekre, az askorós elgörbült. Endy-
miód torsa volt, fehér, szilárd és friss.
Igen — ugy-e? ez hihetetlen? És mégis
ugyvan! Lábam választékos, finom és ke-
zem keskeny volt, fogaim az érzelő ajkak
csókját idézték volt elő, „az éles fogazat”
mint Jean Jaques mondja, én szép voltam,
szellemes és szívem is volt! Elég ez? fe-
leljen ön, elég ez arra, hogy jogom le-

üzlet, de a szükség parancsolja ezt,
mert különben a társadalom nyomá-
sának óriási sulya alatt, mint lég-
ürestér fölé helyezett vékony üveg-
lap török össze a zsidóság.

A hazafias, tisztességes becsü-
letes zsidók alakítsanak szövetkeze-
tet hol a fajbeliek is csak a becsü-
let, tisztesség és hazafiaság mértéké-
vel mérressenek. A szövetkezetből
legyenek kizárva a tisztességtelenek,
a hazafiatlanok, a fanatikuskok.

A zsidóság vezetőinek feladata
refolmáni a korkiváralma s a társa-
dalom követelése szerint a vallás
felekezetet, tenni kell míg nagyon
késő nem lesz, hogy megszűnjék
valahára a zsidó kérdés. Hiszen az
írás is mondja: a megromlott
kovászt dobjátok ki ne-
hogy az a tiszta egész tö-
meget megrontsa.

— Antiszemita zavargások Po-
zsonyban. Pozsonyban városagos forra-
dalom ütött ki. A zsidó ellenes tü-
ntetések oly nagy mérvet öltöttek, hogy
a katonaságot minden kaszárnyában kon-
sigálni kellett s a városi törvényhatósági
ülés permanens maradt, mert szombatra
még nagyobb zavargásoktól tartottak. A
pénteki hajszá is egész kis Odesszát jög-
tönzött a békés Kraxelhuberek városából.
Zajongó, lázasan ingerült tömegek rohan-
tak be a boltokba, több üzletet feltörtek,
azokban mindent szétdúltak, a tüntetők
botokkal, törökkel és kövekkel voltak föl-
fegyverkezve s több zsidót és zsidószonyt
életveszélyesen megebesitettek. Számos
zsidó család Bécsbe menekült. A katonas-
ság a felbőszült tömeget alig tudta szet-
verni.

Jekelfalussy min. tanácsos kir. bizo-
tosi minőségben leutazott Pozsonyba, s fel
van hatalmazva a legmesszebb menő intéz-
kedések megtételére is a zavargók ellen.

— A Kossuth-album átadása.
Szombat délután 3 órakor ment vegbe
Hely Ignác Kiszfaludy-utcai lakásán a

gyen azt mondanom, hogy én voltam sze-
relmes?”

Danton fölemeli fejét, kinyújtá egyik
kezét Marat felé, s beereszté a másikat
czombja mellett, s mintegy meglepetve
tagjártatások közben mormogott valamit,
mialtal valódi bámulatát fejezte ki:

„Valóban!” ugyvan?

„Ugyvan, a mint önnek elmondani
szerencsém volt” — válaszolá gunyosan
Marat, kinek böcsészete, bár mily nagy
lett legyen is, akaratlanul érzékeny voltam
bámulat szemtelensége fölött.

Valóban — hasonló történt tehát ön-
nel mint Scarronnal, ki tollas ágyból jég-
hideg folyó vízbe esve, és a csuz által
megbénítva huzatott ki? — Igen csak
hogy szerencsésebb voltam mint Scarron,
én lábaimmal huztam ki magamat, elgör-
bültek ugyan azok, de ugy a miilyen áll-
potban vannak folytonosan használat azo-
kat, ezt akarám mondani, hogy csipőmre
nem egészen sánta vagyok én, mint a sze-
gény Couthon egy év mulva fog lenni.
Igaz hogy Couthon szép és én ocsmány
vagyok, ez egyébiránt kiegyenlíti magát.”

Kérem Marat, ne gunyolódjék, és
világítsa fel előtte átalakítását (metamorp-
hosisát!)

„Ah ez esetben sokat fel kell vilá-
gosítanom, kedves szép emberem;” mondá
Marat csengő hangon. „Meg kell önnek
mondanom, hogy mily szelid, ártatlan jó
voltam én.”

Kossuth 80 dik születésnapjára készült emlékalbum átadása. Már három óra előtt gyülekeztek a fővárosban idős függetlenségi párti képviselők s több nevezetes egyén.

A küldöttség elnöke Tassy Becz László rövid beszéd kíséretében átnyújtá az albumot, mire Helfy Ignác válaszképen felolvasta Kossuth legújabb, örökbecsű levelét, mely alább olvasható egész terjedelmében.

Kossuth Lajos levele.

22. Via dei Mille (gia S. Lazzaro).
Turin. szept. 17. 1882.

Helfy Ignác országgyűlési képviselő urnak
Budapestben.

Kedves barátom!

A folyó hó 19 ke körül (a napot nem tudnám egész bizonyossággal meghatározni) im már 80 éves leszek, hogy e keserves életre születtem; még pedig „burokban” születtem, élő csafolatául ama népies babonának, hogy „burokban születtett gyermek szerencse gyermeke.”

Vannak, kik születésem 80-ik évnapját politikai pályám 50-ik évnapjával hozzák kapcsolatba. Tévednek. Az én tevékenységem részében a közéletben 50 évvel régebben, 1827-ben kezdődött. Akkor lettem táblabíróvá kinevezve szülőmögymben Zemplénnél. A megbecsülhetetlen megyei intézvény, mely ahelyett, hogy a közszabadsággal összhangzásba hozták, miként azt az 1848 ki törvényhozás elrendelte, ma már az osztrák-magyar hatalmi központosság adás nyomása alatt eleven organismusból gépies mechanizmussá töpörül: akkor még az önkormányzatnak tevékenységtől pezsgő műhelye, a nemzet közéletének semmivel nem pótolható hatalmas ütere, a magyar alkotmányosság védőbástyája volt; s én azok közé tartoztam, kik a mai napság már csak gúnynyal emlegetett, mert nem ismert táblabírósgot, sem üres címnek, sem „sine cura”-nak nem, hanem hazafiúi tevékenységre hivatás mezejének tekintették. Ha volt valami életben, ami nyomokat hagyott hátra maga után, annak magvai ama mezőn indultak csirázásnak.

Szolgáljon e chronologicus visszapillantás bevezetésül e levelemhez.

Születésem 80-ik évnapjának alkalmából egy több mint 30 ezer aláírással ellátott Emlék-Album kezembhez juttatásának szándéka felől lettem e napokban Budapestről értesítve a Tassy Becz László ur elnöke alatt alakult választmány által, mely beleegyezésemre s az átadás módjának meghatározására szólított fel.

Válaszomban előadtam a tekinteteket, melyek arra indítottak, hogy a szives megemlékezés e tanúságának elfogadásától mindamelllett se vonakodjam, hogy a terv kezdeményezése ellen határozottan tiltakoztam s tiltakozásom figyelembe nem vételét csak sajnálhatom.

Az átnyújtás módját illetőleg pedig, az aláírók körében tervezett módot el nem fogadhatva, felkértem a választmányt, legyen szives az albumot számomra önmagának átadni, ki reményem nem fogja kérésomet megtagadni, hogy engem az átvétel-

„Valóban?”
„Mint szerettem mindent, a mi fénylik; mindent ami hangot ad; mindent a mi illatoz, azaz hogy szerettem a badfiakat, fényesvitteket, mennyire szerettem a költőket és ékesbeszélőket a hangosan zörgő halmokat... mennyire szerettem az aszsonyokat, az aristokratákat az illatos bábokot... „És különös-e, ugye? megfogja ön nekem mondani, hogy miképp jött ön ahhoz, hogy mindezt amit szeretett — gyűlölte...”

„Igen, mindent, a mivel már nem bírok... De ha mindazt megmondottam önnek, — szóljon ön — mire fog önnek szolgálni elbeszélésem?”

„Igazolandja előttem, hogy az ön szava, nem a levegő üres visszalökődése volt az ön nyelvének mozgása által.
„Melyik szavam?”
Az, a mely előttem, mindazok között, melyeket ön kimondott leginkább feltűnt mióta szerencsém van önnel beszélgetni: „Az író képzelődő tehetsége, gyakran csak emlékezet.”

„Ah! e szók tűntek fel ön előtt? — viszonzá Marat meglepődés mosolyával; — „e szók valóban jól vannak összerakva, úgy-e? igen jól jöttek azok egymásután, egy szuszban, és egy szellemben minő magam is voltam, mielőtt az voltam, ami vagyok.”

(Folyt. köv.)

nél képviseljen s halás köszönetemnek és az érzelmeimnek, melyekkel a megiszteltetést fogadom, tolmácsa legyen.

On engem annyira hozzá szoktatott baráti készségéhez, hogy eléggé elbizakodott vagyok kérésom teljesítésére számítani. —

Harminczhárom éve, hogy nem látam hazámat; s e hosszú hontalanság és tehetetlenségem dacára mégis gyakran részesülök azon megiszteltetésben, hogy honfitársaim kisebb nagyobb körben szives megemlékezésekre méltatnak. Tanúságát vettem ennek legközelebb is névpomp alkalmából, tanúságát veszem most ama több mint 30 ezer aláírásban, melynek átvételére önt felkérem, és a készletekben, melyek — amint a lapokból látom — 80-ik születési évnapom alkalmából a szives megemlékezés tanúsítására több helyütt a távol hazában tétettek.

Honfitársaim e jóindulata vigasztaló napugárként hat hontalanságom komor éjjelére.

Legy ön kérem tolmácsa a mélyen érzett köszönetnek, melyet legjobb áldásaim kíséretében megilletődött szívvel küldök az oly régóta keservesen nélkülözött kedves hazára.

De az alkalom, mely jelenleg e megiszteltetésekben részesít, bizony nem örvendő.

Az évek, melyeket leéltünk, nem megtakarítás jövő számára, hanem élet-töke fogyasztás, melyet semmi varázsa-aidás nem pótolhat ki.

Az én kis családi körömben mi nem is szoktuk a név és születési évnapokat megtűnnepelni. Még csak emlékeztetbe hozni sem. Nem jól esnek magunkat s azokat, kiket szeretünk, emlékeztetni, hogy az év, melyet leéltünk, egy hosszú lépéssel közelebb hozott az elváláshoz, mely ha az elköltözésre nyugalmat hoz is, a felmaradandókra gyász borít.

Hát még mikor a születési évnap már a 80-ik!

Nem tagadhatom, hogy ez a szám komor gondolatokat ébreszt agyamban, s ajkaimra fájdalmas sohajtást idéz.

Nem mintha az bántana, hogy az ilyen koru ember még ha tapon áll is, már a sirban áll, leve a billentést, mely lefekteti. Ez rendén van így, és nem is baj. A kinek annyi bu, annyi keserv jutott osztály részül az életben, mint én nekem, az ha lelkiismeretével tisztában van, a mint én vagyok nem pusztán megnyugvással, hanem még egy nemével a sóvárgásnak is gondol a halálra,

„mert ha bíró, nem furdal vád, mert ha álom, nyugalmat ad.”

Nem is azért szomorít a 80 év, mivel az öregség örömtelen. Ez is rendén van. Az örömtől nehéz a megválás, az örömtelenségtől nagyon könnyű. Bölcsen rendelte a természet Istene, hogy az évek sulya alatt öreg embernél az élet jóformán tengessé változzék, mely érzéketlen értékes lehet. Ez a tengés nagyon jó átmenet mind annak, ami az emberben anyagi, ásványelemekké szétbomlásához, hogy örökös körutjokban a természet három országánál, új meg új életműhelyeivé csoportuljanak az örökkévalóságon keresztül.

És nem is amiatt szomorít a 80 év, hogy a tehetetlen öregségben az ember elrozsdásodik, mint az ellökött kard. Én ez elrozsdásodást eddig még kevésbé érzem, mint a korombeliek közt mások tán sokan. Ha az esélyek kereké még életben akint fordulna, hogy nemzetem magát örök létjogának számonkérésére elbátározna, még elég ruganyosságot érzek agyamban, egy akaratérő lelkemben, s elég munkatehetséget izmaimban, hogy mint egyszerű napszámos ki is kérjem, le is rohaszam rézemet a nagy munkában.

Az a mi miatt a 80 év terhe kifejezhetlen buval sulyosodik lelkemre, azon szomorú kényszerűségben áll, hogy nekem, ki Hazámat annyira szeretem, mint ember hazáját jobban nem szeretheti, idegen földön kell meghalnom, hontanul.

Pedig kell; mert szívem minden dobbanása visszaborzad, minden erkölcsi érzelmem hazafiságom minden kötelesség-érzete tiltit attól, hogy megtagadva élettem religióját „Osztrák” Magyarországra menjek meghalni; én! ki egyik kezemmel nemzetem örök létjogára, másikkal a vértengerre mutattva, mely névtelen féltete neink ereiből a gazul megtámadott Haza szent védelmében kiömlött, hazám függetlenségének decretálását indítványoztam s indítványom nemzeti határozottá emeltetvén, Isten és a nemzet színe előtt esküvel fogadtam, hogy hazám függetlenségéhez utolsó lehelletemig hi maradok!

Az is maradok. Isten engem úgy segíjen, mind ez életben, mind a siron túl.

Sokat tanulgattam hosszú életemben, de nemzetem érdekeinek idegen érdekek alárendeltségébe belenyugodni nem tanultam meg. Sokat feleltem, de hazám szent jogát nem.

Hát nekem idegen földön kell meghalnom, mert amint a dolgok a hazában állanak, nem remélhetem, hogy azon maroknyi napok alatt, melyek még számomra fentartva lehetnek, a magyar nemzet újra felemeli azon függetlenségi zászlót, melyet előbb a népek szent jogát lábbal tapodó idegen avatkozás rántott ki kezéből, utóbb a nemzet maga feladott, de melynek én hűségét esküdtem.

Az a zászló még lobogni fog; „az nem lehet, hogy annyi sziv hiában onta vért, keservben annyi hü kebel szakadt meg e honért.” Az a zászló lobogni fog; ezt hiszem, — tudom; de én 80 éves öreg ember vagyok; nem érhetem meg.

Idegen földön kell meghalnom.

Ez az, a mi miatt a 80 év bánt. — Csakis ez.

80 év! — Amint e számot leírom, gondolataim végig röppennek az tőrlelt, melye e hosszú idő elmerült. A férfikeré a jövő reménye, az aggkoré a multak emlékezete. Amazé az akarat, tenni valamit, amiért élni méltó legyen; emezé a számbavétel, ha talál-e valamit a multban, amiért élni méltó vala.

Ha talál-e? Talán találnék, ha a jelen a multak vívmányait meg nem hamisította volna. De megtette.

Az eszközök egyike valék — és áldom a végzetet, hogy leheték — a történelem igazságának kezében, hogy a jobbágy föld szabad legyen a hazában. — Sokat elsepegt a balsors fergetege abból, amiért küzdött szenvedett, vértzett ama nemzedék, melyre már csak néhány porladó rom emlékeztet; ez megmaradt. — Igen, de igazán szabad-e az hajdani jobbágy föld? Nem az, csak urat cserélt. Hajdan a jobbágy földmives földesurát táplálta, most a tulajdonos földmives azt a Molochot táplálja, melyet az osztrák-magyar monarchia nagy hatalmi állásának neveznek. És az a Moloch tehetetlen. Soha sem mondja elég. Mindig enni akar.

Hajdan a földesur védte a jobbágyot, önzésből, saját érdekében védte, de védte, hogy az, a mit államnak neveznek, a jobbágy véres verejtékét föl ne emesse; most ki védi meg a szabad föld birtekosát ama Moloch tehetetlenségétől, mely még csak nem is állami, sem magyar, sem osztrák értelemben, hanem a szó szoros értelmében „egyuralom”, mely a maga nagy hatalmi vagyát államérdek gyanánt találja fel s magát az államnak substitulálja.

És így lön, hogy a nép, mely a jobbágy földön megélt szűken, csaknem állatilag, de megélt, — nem bírva a reá nehezéd terheket, a szabad földön yomorong, sőt hallatlan! a szabad földről még ki is vándorol.

Kivándorlás Magyarországból munkabíány, keresetbíány, meg nem élhetés miatt! azon Magyarországból, mely ha a politikában saját érdekeitől kérhetne tanácsot, ha közigazgatási s adózási rendszerét saját javának kívánalmái szerint rendezhetné el függetlenül, kétszer annyi népet is jó létben eltarthatna, mint a mennyi most földén nyomorog! — Ez rohadt állapotra mutat, mely gyökeres orvoslásért kiált. Félakaratu kapkodások, palliativák csak a symptomákat csillapítják; a betegséget meg nem gyógyítják.

Hát ide törpítettett a szabad föld nagy vívmánya, mely annyi áldást ígért. Aztán igaz az is, hogy az eszközök egyike valék — és áldom a végzetet, hogy leheték az örök igazság kezében, miszerint a szolganép, mely ki volt tagadva az alkotmány jóvótaiból, mint egyenjogú alkotmányos polgár foglalja el helyét a hazában; igen, de a polgárság magasztos joga arra lett felhasználva, hogy a nemzeti akarat pecsétje üttesék az állami függetlenség feladására; pedig függetlenség nélkül az alkotmányos formák csak álarcz, melyet az absolutismus felölt, hogy a járólélok rá ne ismerjenek, s hogy a felelősséget magáról elhárítsa.

Ez rosszabb a nyílt erőszaknál. Megmondta Deák maga, hogy amit ez elveszt, azt vissza lehet szerezni, de amit feladunk, az elveszett. Gibbon írja örökbecsű munkájában, hogy az Árpád ház 300 évig uralkodott Magyarországon, de a szabadnak született magyart nem vaktotta el a korona csillogó fénye, mindig élt elévülhetetlen jogával, számon kérni szabadságát az állam öröklő szolgájától (hereditary servant of the State), azt felelősségre vonni s meg is büntetni. Így

Gibbon. De most kitől kérje számon a nemzet elveszett függetlenségét? kit vonat érte felelősségre, mikor maga adta oda! —

És igaz, nem kis részem volt abban is, hogy a magyar nemzet megkapja azt, amit az angol igen jellemzően, nem parlamentarismuskak, hanem képviseleti kormány (representativ government-nek nevez. S ez névleg meg is volna, de mert az alap, a függetlenség hiányzik, hát a nemzet képviselői (hogy egyebet ne említsék) a nemzet nevében, melynek akaratát képviselni tartoznának, megszavazták a bosnyák occupatiót, melyet az egész nemzet egy szívet-lélekkel a leghatározottabban ellenezett. És ezt képviseleti kormányrendszernek nevezik!

De hát ki vagy mi volt e vészterhes megszavazásnál képviselve? A nemzet akarata nem, mert az határozottan elnevezte; hanem képviselve volt az alkotmányos formák ügyefogyott üressége, mely, hiányozván az intézményes biztosítékok, mik egyedül képesek a formák szociológus mechanizmusát életéres szerzetté eleveníteni — megijedt a gondolat, hogy ha a nemzet akaratainak képviselése a nagy hatalmi ambíció molechjának szemlődkével kezezésre jő, és az álarcz leszik, és a sic volo sic jubeo arca leplezetlenül előbukkan. Amióta Magyarország az egységes osztrák-magyar monarchia Cis vagy Trans Lajthán felévé törpítették, mutasson nekem valaki csak egyetlen egy esetet is, hogy a magyar országgyűlés merete volna meg nem tenni amit „felülakartak”, vagy merete volna megenni — ha még úgy fogadta is hogy megteszi — ami odafenn nem tetszett. A bécsi kabinet-politika „commandirez”, a magyar országgyűlés „marsiroz.” És ezt képviseleti kormányrendszernek nevezik! — „Pengő czimbalom.”

Nem folytatom a vivisectiót, bár hosszudan hosszúra folytathatnám. Még csak azt sem kérdem, hogy hova lett az a szellem, az a lelkesült határozottság, az az „ész, erő, szent akarat”, az a nemzeti életrevalóság, melynek dicsőséges revelatiója a világot bámulatra ragadta s melynek szervezésére a nemzet velem parancsolt volt? Szomorú kérdés, melyre a felelet még szomorubb volna; hát nem kérdezem, hanem csak annyit mondok, hogy én nem ilyes dolgokat vártam, reménytem a szabad tett földtől, a szolgáló népek szabad, alkotmányos, polgárrá emelésétől s a képviselési kormány rendszertől, midőn ezeknek kívánására sok jobbak között én is közreműködtem.

Hát bizony nem találok a multak tőrjében, amint fáradt szemem megnyugvással pihenhetne meg. Nem találok, mert a jelen meghamisította a multnak vívmányait.

De hát mi köze mindennek azon szives megemlékezésekhez, melyekkel születésem 80-ik évnapja alkalmából megiszteltetem?

Megmondom és azzal végezek. A haza jelen állapota a legkiáltóbb ellentétben áll egész multammal, elveimmel s az iránynyal, melyek tehetetlen, de hajthatlanul hiü személyesítője gyanánt álllok Isten és emberek előtt.

És én 33 év óta hontalan és tehetetlen öreg ember vagyok, kitől senki sem várhat semmit is.

Még csak pár rövid év, s már azon siralomházi idő is lejár, mely után én (ha még élek) és fiaim ki leszünk tasztiva, mint megannyi páriák, szülőföldünknek polgári kötelekeiből s még csak magyaroknak sem leszen szabad magukat nevezniük, hacsak nem járunk a „lőbliches kaiserlich königliches Consulat”-hoz Genuában, nagy alázatosan kijelentve, hogy urának alattvalóivá szegődünk. Most hat az az ostracismus is törvény, melyre a magyar nemzet képviselői, a magyar nemzet akaratainak pecsétjét ütötték reá.

Ilyen az én helyzetem; eieg szomorú, hogy ilyen; de ilyen.

És ime miodezeknek dacára, a legszivesebb megemlékezésnek, sőt (szabad mondanom, mert számtalan biztosítást bírom) a szeretetnek, ragaszkodásnak nyilatkozatai sürin érkeznek hozzám Magyarországon csaknem minden vidékéről, hozzám, a törvényhozó hatalom által a nemzet sorraiból kilökött páriához.

Hát személyemnek szól ez a megiszteltő rokonszenv? Miként szólhatna? mikor az engem ekként megiszteltők nagy számában alig esik százra csak egy is, aki engem valaha csak látott is, nem hogy velem viszonyban volt volna.

Nem nekem, a személyesen ismeretlennek szól ez; hanem szől azon ismert, becsült elveknek, melyeknek életom szentelve volt szemtelve lesz mind halálomig.

Szól azon elvek nemzet ezredéves imperativus követet zet jövődől léténét tositékat képezik.

Aztán tekinté kiről tudva van, h nem hajlom”, mind imról elszáll, mind lam papírosra vet, mal is eleven tilté szág jelen közjogi tetbe véve ezt, volna az, hogy én részesüljek, ha a r gedését lelné, lehé Lehetetlenség

lenség.

Mi jelentenek kezés eme nyilatko Jelenlik azt: feladó kötés megm megmérétt a nem gében és könnyűne

Jelenlik azt, irány mindinkább hazában.

Jelenlik azt, nek hurja szakadó gyar nemzetet ide tette s nemzeti jövő nagy hatalmi ambíció eszközévé kárhoztá

És mert e tőr Jelenlik azt, hogy a napnak napja még ugyan, de képe b e n i á t h a t ó. E lyek keréken s a n

En így itelem, lehet lehurrogatni, d lítja be a történelem lett a jövődől fog biztosabban hivatkoz kájára, mert annyit het magyar ember, az opportunismus ár közt sem lehet, aki nem osztonék vagy

Hát én idegen d e n e m h a l o k l e n ü l !

Köszönöm e re kem mélyéből köszö Sursum corda.

Segíts magadot megsegít.

Kossuth (?) Nem halok l e n ü l !

E szavakat írja gutóbbi levelében, m mában közlünk.

Megszoktuk re tekinteni azt, ha Kó velet intéz hazánkba a neuzet legnagyobb leti, s ha volt ok va mel tüntetni ki az a ugy most van az, m hurt pendit meg.

Mi értjük, mer elégikus hangot, a m suth levelén, hisz ő együtt érez, veitünk és ma n i n c s. Mi fájdalmát a mi sorst tük, hogy napunk midőn kétségbe esün suth szava mindig az zunk van...

Igazán lélek ha szava s mi készültün rul reánk, éj a mely end, éj a melyet nem

Ma mást mond Az élet alkonyá után, a kétségbeesések Kossuth „e m h a l o t e l e n ü l !”

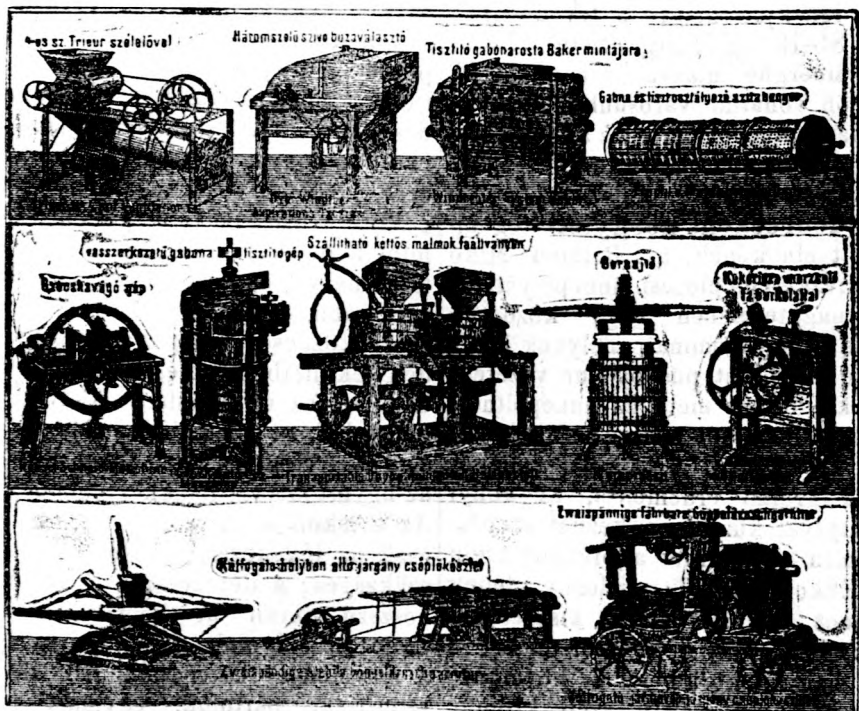
E pár szó új i r nak, a kik a létező batása alatt, már már a hitről, hogy e nem dog is.

Kossuth nem ha Az emberi életm természeti törvény, h tezik elfog enyészni porból lett alkotva, a

Befizetés	Értékpapír		Befizetés	Értékpapír		Befizetés	Befizetés		Utolsó árfolyam
	Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam		Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam				
	pénz	áru		pénz	áru		pénz	áru	
Allamadóságok.			d) Közlekedési vállalatok.						
	131.—	131.50	500	445.—	460.—	6%	101.25	101.50	
M. vasuti kölcsön 120 frt.			500			5%	101.50	102.—	
Magy. gömöri áll. záogl. 5%	88.50	89.—	200	163.—	164.—	7%			
M. kel. vas. államköt. 5%	106.50	107.—	500	163.—	163.—	6%			
M. kel. v. áll.-k. ar. v. ez.	115.50	119.—	160			Elsőbbségek.			
M. kir. nyer.-kölcs. 100 forint	117.—	118.—	200	147.—	148.—	5%	96.—	96.50	
Magy. kir. nyer.-kölcs. 50 frt.	109.25	119.75	1600	159.—	160.—	5%	91.75	92.50	
Tiszai és szegedi kölcs. 4%			300	166.—	167.—	200	5%		
1871. magyar államkötvény 5%			200	313.50	314.50	200	5%		
1873. " " "	118.60	118.90	200	218.—	219.—	200	5%		
Magy. aranyjárdék adóm.	98.—	98.50	200			300	5%		
Földtelehrment. kötv. magyar	95.—	96.—	200			100	5%		
Földtelehrment. kötv. magy. zár.	95.—	96.—	200	428.—	431.—	100	5%		
" kötv. temesi	94.—	95.—				200	5%		
" kötv. 1867. zár.			e) Takarékpénztárak.			500	5%		
" kötv. horvátországi	95.75	96.25	100	535.—	540.—	200	5%		
" kötv. erdélyi	92.—	93.—	1000	1650—	1700—	100	5%		
M. orsz. jel. urb. vált. kötv.	97.25	97.50	200	540.—	542.—	100	5%		
Szőlődézma vált. kötv.			102	131.—	132.—				
M. k. kamatozó kincst. utal.						Magánsorsjegyek.			
Pestvárosi kölcs. 1870-ből 6%	104.25	104.75				Osztrák hitelintézet	175.50	176.50	
Bankrészevények.			f) Különböző vállalatok.						
a) Bankok.			105	110.—	111.—	Osztrák magyar 8 frtos arany	9.55	9.57	
200	202.—	210.—	150	148.—	150.—	20 frank-arany	9.55	9.57	
200	121.—	122.50	400	650.—	653.—	Német birod. bankj. 100 márk.	58.70	58.80	
100			80	400.—	405.—	Váltók árfolyama (3 óra)			
80			200			Német bankp. 100 ném. bir. m.	58.70	58.80	
100	303.—	303.—	200	545.—	555.—	Amsterdam. 100 holl. frtért.	—	—	
140	214.—	112.—	200	529.—	532.—	Páris 100 frankért.	47.70	47.80	
140	107.50	108.—	100	765.—	775.—	Stájeri pénzp. 100 frankért.	47.70	47.80	
160	309.60	309.80	400	170.—	171.—	London 10 font sterl.	120.20	120.40	
100	825.—	828.—	200	119.—	121.—	Felszámolási árfolyamok.			
600			100	149.25	149.73	Magy. aranyjárdék	117.50		
b) Biztosító-társaságok.			200	216.—	218.—	Magy. általános hitelbank	361.—		
500	3550—	3600—	500	600.—	605.—	Magy. pénzv.- és leszám. b.	164.—		
300	1130—	1150—	200	305.—	307.—	Osztrák hitelbank	368.—		
300			200	42.—	45.—	Angol-osztrák bank	—		
c) Gőzmalmok.			200	277.—	282.—	Tiszai és szegedi kölcsön	116.—		
500	455.—	460.—	200	107.—	108.—				
500	1050—	1075—	100	284.—	286.—				
200	169.—	170.—	Záloglevelek.						
500	515.—	525.—	5 1/2 %	101.75	102.—				
160	205.—	207.—	5 %	100.—	100.25				
200	324.—	326.—	4 1/2 %	94.50	95.—				
1000	950.—	950.—	5 %	116.75	120.—				
300	350.—	350.—	5 1/2 %	101.25	101.50				

Gutjahr és Müller B.-pesten.

Első b.-pesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár
(ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margit-híd közelében.
ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat mint:

Trieurök gazdasági számára; Járgány-Cseplőgépek, szelelő rosták, kukorica morzsolók, szecskavágók, borsajtók. Lülönlegességek malmok számára. Duplamalmok, malom trieurlengerek, gabona osztályzó-hengerek, koplatgépek, daraválasztógépek, tarárok, detacherök. Malom alkatrészek u. m. Transmissiók, szíjkerekek. Rostalemezek: Cseplőgéprosták, liszthenger szítták, koplató-lemezek, ráspoly-lemezek stb.
Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
Gyári raktár és képviselőség: Debreczenben Borsányi Victor urnál.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb

KUHINKA I. K.

üveg, porcellán, petroleumlámpa és konyhaeszközök

RAKTÁRA

Debreczen, piacz-utca 1900. sz. a.

ajánlja a legújabbban érkezett mindennemű

petroleum lámpáit

és ahhoz tartozó mindenféle kellekeket; ugyszinte üveg, porcellán és konyhaeszközökből nagy választékkal berendezett raktárát, gyári árak és pontos kiszálgát mellett.

Illusztrált árjegyzékekkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Tisztelettel,

Kaszanyitzky Endre.

Ház eladás.

A darabos-utcai 993. sorszámu ház ondódi és új osztásu földjével együtt kedvező feltételek mellett eladó.

A feltételek iránt értekezni lehet irodámban (Kismester-utca 1384.)

Szabó Antal,
ügyvéd.

(294)

Helyben
Egy évre 10 frt
Fél évre 5 frt
Előzetési per
Tőpiacz, VECSEY
kesztőségbe
Előfizet
TELEGGI K.
KAROLY köv
szerkesztőség

Ref

* * * Magába
nap óta elfogott
a 100-on. Mit e
követtek el? U
tek részt a zsid
elkeseredés, a f
törvény gatyain
tüntetőket, bört
várják a vaskez
fog-e felettük t
tünk csak részbe
ság kívánalmait
itélet, ugy azok
ülni a vadlottak
ték idegen mag
uzsorájuk, vált
fiatlan magartat
szu láncolatáva
ményt. Az igaz
Megbűntetettnek
dühökben betört
behajigálták a v
ket, szétépték a
gyait, betörték a
kibocsátottak a
tobb szeszess italt
melyekről keserű
nyitja, hogy nagy
las, rászédés s ne
ujján került a zs
rendőrség és kato
háta megöl vigy
kik kifosztották
kel a népet. S n
képpel, komoly
ki, a tettét bánó
nek gyámoltalan
nyomorog — a
geseft folyik a zsi
azok, kik arczátl

A „DEBRECZE

Danton

(DUMAS SÁNDI
czimü történe

MÁSOD

Mi volt Marat az

És fölállott; e
csával csuszogva to
telt egy darab papi
talról „Az ifju gró
czimü kéziratot és
aztán, ki magának
zott, azon végig ny
czára, hogy a szuet
lyával szét találnád
„Tudja-e ön, k
kellene tennem? m
Fogadok — v
nem ijedjen, hogy
dett ezen terjedelm
olvasni?

„Fogadjon ön
„Az ördögbe!
„Ki mondotta
„Olvastam a c
„Hogyan?
„Az ifju Potoc
na az?
„Ki tudja?
„És azt, kibe
Lucilie-nek hívtak?
„Talán“
„Levelek ezek
cen?”